

Psykososial utvikling hos barn med leukemi

Barn behandlet for akutt lymfatisk leukemi har dårligere fungering enn normalpopulasjonen hva angår livskvalitet og psykisk helse.

PUBLISERT 1. juli 2008

forsvarte 28. mai 2007 sin avhandling *Children with acute lymphoblastic leukaemia: A study of health-related quality of life, mental health and intellectual aspects* for PhD-graden ved Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU).

I Norge blir det årlig diagnostisert om lag 130 nye tilfeller kreft hos barn under 15 år. Akutt lymfatisk leukemi (ALL) er den vanligste kreftformen og utgjør en tredel av alle tilfellene. I Norden foreligger det standardiserte behandlingsprotokoller for leukemi. Nye behandlingsformer har bidratt til at barn med ALL i dag har gode sjanser til å overleve, men de gjennomgår et langvarig og belastende behandlingsopplegg. Familiens livssituasjon blir også i stor grad påvirket. ALL diagnostiseres oftest i førskolealderen, som er en sårbar fase når det gjelder barnets fysiske, psykologiske og sosiale utvikling. Det vil derfor være viktig å ha et bredt perspektiv når det gjelder undersøkelser over tid for barn med ALL, slik at man får kunnskap ikke bare om overlevelse og fysiske senskader, men også om barnas livskvalitet og funksjon.

Interessen for kunnskap og dokumentasjon vedrørende psykososiale konsekvenser av barnekreft har økt betraktelig i de siste årene. Men det foreligger fremdeles divergerende forskningsresultater vedrørende denne gruppens psykososiale tilpasning. Livskvalitetsstudier er fremdeles begrenset innenfor pediatrik psykologi.

I studien ble 40 norske barn (8-15 år) og deres foreldre undersøkt minimum 4 år etter diagnostisering og sammenlignet med en kontrollgruppe. Et amerikansk livskvalitetsskjema PedsQLTM4.0 ble oversatt til norsk, og en første valideringsstudie ble utført på et normalutvalg av 425 barn (13-15 år), og deres foreldre, og videre brukt i den kliniske studien av barn med ALL.

Valideringsstudien av livskvalitetsinstrumentet PedsQL viste gode psykometriske egenskaper. Oppfølgingsstudien viser at barn behandlet for ALL har dårligere fungering hva angår livskvalitet og psykisk helse enn barn i kontrollgruppen. Barnas intellektuelle fungering var signifikant lavere enn i kontrollgruppen, men innenfor normalområdet. Resultatene bør vies oppmerksomhet og implementeres i den videre oppfølgingen av barn etter endt behandling for ALL.

Kontakt trude.reinfjell@ntnu.no

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 45, nummer 7, 2008, side